

INFORME sobre la valoració de la tramitació de la INICIATIVA CIUTADANA impulsada per la Plataforma ZOOXXI

La Comissió Promotora de la Iniciativa Ciutadana (en endavant IC) per modificar l'Ordenança sobre la protecció, la tinença i la venda d'animals, que es va impulsar a la ciutat de Barcelona entre el 27/03/2017 i el 01/07/2017 per la Plataforma ZOOXXI, sol·licita en data 19.10.18 un informe a l'Àrea de Drets de Ciutadania, Participació i Transparència per conèixer:

- Quina és la valoració de la tramitació de la IC
- Com s'avalua la representativitat i legitimitat de la democràcia participativa com a mecanisme de la representació ciutadana per a la transformació política

1.- En relació a la valoració de la tramitació INFORMO:

En el moment de la presentació de l'esmentada IC (2017) estaven en vigor les Normes Reguladores de la Participació Ciutadana (NRPC), de 2 de novembre de 2002.

Aquestes normes recollien en el seu article 7 el Dret a la Iniciativa Ciutadana, com un dels 5 drets de la ciutadania pel que fa, la Participació Ciutadana. En aquest article es recollien els objectius que podia tenir una IC, així com el nombre mínim de suports necessaris per exercir-la i la possible participació d'entitats. En relació a la seva tramitació remetia al Reglament Orgànic, en el qual no s'especificava cap criteri ni condició pel que feia la recollida de suports ni a la seva presentació. Durant els 15 anys en els que van estar en vigor les NRPC, només es va presentar una IC ("defensem el 0-3") que no va ser acceptada a tràmit per defectes de forma en la presentació de les signatures de suport.

Des de la Regidoria de Participació i Districtes i l'Àrea de Drets de Ciutadania, Participació i Transparència ja s'estava treballant en la redacció i negociació d'un nou Reglament de Participació Ciutadana de l'Ajuntament de Barcelona, que finalment s'aprovarien el 6 d'octubre de 2017. En aquest nou reglament es va incloure un capítol dedicat a les IC, als seus objectius, criteris, tramitació i efectes.

Per això es va decidir que, tot i que la IC presentada necessàriament s'havia d'acollir a les NRPC en vigor, en tot allò que fos possible s'aplicarien els criteris del nou Reglament, especialment en els aspectes formals i en els criteris de recollida de les signatures de suport. Així es va acordar amb la Comissió Promotora i des de la direcció de Democràcia Activa i Descentralització es va oferir suport tècnic i seguiment durant tot el procés.

Les signatures es van recollir en plec numerats i especialment impresos a l'efecte per l'Ajuntament; el Secretari Municipal va nomenar persones fedatàries proposades per la pròpia Comissió Promotora, encarregades de vetllar per la certesa de les dades

aportades; el Departament de Població va verificar que les persones signants estaven empadronades a Barcelona i eren majors de 16 anys i el Secretari General va certificar el nombre de signatures totals vàlides recollides.

Per tot això, aquesta IC va ser la primera que es va impulsar a Barcelona amb les suficients garanties per certificar que les signatures presentades corresponien efectivament a persones majors de 16 anys, empadronades a Barcelona i que complien un dels 3 requisits legals de residència establerts.

En aquest cas, es pot afirmar que 17.204 persones signants, que reunien tots els requisits, estaven d'acord en impulsar una modificació de l'Ordenança sobre la protecció, la tinença i la venda d'animals que permetés una reconversió del zoo de Barcelona. Cal dir que es van superar de llarg les 14.809 signatures necessàries corresponents a 1% de la població censada a Barcelona major de 16 anys.

La recollida de signatures es va fer en diferents activitats de debat i difusió organitzades per la Comissió Promotora i en taules i carpes especialment habilitades a l'espai públic, amb 200 persones habilitades com a fedatàries. Cal destacar especialment l'esforç organitzatiu i l'entusiasme que van tenir les persones i entitats implicades en la IC i la gran rigurositat amb la que van treballar durant tot el procés.

Aquesta IC va permetre demostrar que si els mecanismes establerts per la promoció, difusió i recollida de suports per tramitar una iniciativa s'apliquen amb rigor i garantint la certesa de les dades aportades l'Ajuntament ha de tenir-la en compte.

2.- Pel que fa l'avaluació de la representativitat ciutadana en la transformació política INFORMO:

1.- Tal com s'ha comentat abans, les NRPC vigents fins a l'aprovació del nou Reglament recollien el dret a la iniciativa ciutadana per la promoció d'aprovacions de disposicions municipals i per la promoció d'activitats d'interès públic. Es regulava els termes en els que les associacions promotores podien comptar les seves persones associades com a suports ciutadans, però no es concretava com s'havien de tramitar ni com s'havien de presentar les signatures ciutadanes exigides. Això dificultava molt la tramitació de les possibles iniciatives ciutadanes que es poguessin presentar i, per tant, limitava el paper de la democràcia participativa com a complement i aprofundiment de la democràcia participativa (concepte recollit com a objectiu a les mateixes NRPC).

2.- Amb l'aprovació del nou Reglament de Participació Ciutadana de l'Ajuntament de Barcelona es donava solució a aquest tema regulant les normes i criteris específics en funció de les diferents tipologies d'IC contemplades. Això va suposar que es posava a disposició de la ciutadania la possibilitat d'utilitzar la IC com a mecanisme real per activar els diferents canals de participació contemplats al Reglament per exercir el seu dret a intervenir en els processos de presa de decisions polítiques.

3.- Tal com dèiem abans el desenvolupament de la IC promoguda per ZOOXXI ja es va fer sota aquests paràmetres. Es va presentar a l'Ajuntament amb tots els requisits formals acordats prèviament i va ser acceptada per l'Ajuntament que ha valorat la seva aplicació proposant una reforma de l'Ordenança referida.

4.- Per tot això, es pot afirmar que la incidència de la intervenció ciutadana en la transformació política depèn en primer lloc de la voluntat ciutadana d'incidir, però també dels canals i els mitjans que la pròpia administració posi a disposició de la ciutadania per a fer-ho i, en darrera instància, de la voluntat dels responsables polítics d'incorporar allò que la ciutadania els ha demanat.

En aquest sentit, l'avaluació que es pugui fer de la incidència d'una IC en la transformació política s'haurà de fer sempre atenent a un doble criteri:

- Valoració del procés fet per desenvolupar la IC i el nombre de suports obtinguts, que una vegada acordats i establerts els mecanismes formals, dependrà de la feina i la capacitat de mobilitzar la implicació ciutadana dels promotors de la IC.
- Valoració de l'impacte que s'ha aconseguit en la proposta que es plantejava en la IC, és a dir, si ha aconseguit que es faci allò que s'havia proposat (modificar l'ordenança, aprovar una mesura, convocar un òrgan, etc..). En aquest cas, això dependrà de la voluntat política del govern, que és qui té la capacitat de decisió.

Barcelona, 13 de desembre de 2018

Director Democràcia Activa i Descentralització